

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/305/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316207961
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holíč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2316207961.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holíč a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: J. A., rod. O., nar. X. X. XXXX, trvale bytom K., M. C. A. X, zast.: JUDr. Martinom Kubovičom, LL.M., MSc, advokátom so sídlom 926 01 Sereď, M. R. Štefánika 3080/4, proti žalovaným: 1. P. R., nar. XX. X. XXXX, 2. M. R. C., rod. C., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom XXX XX A., I. XXXX/X, o nahradenie prejavu vôle, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 19. apríla 2018 č. k. 17C/197/2016-127, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným 1 a 2 priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovení § 140, § 129 ods. 1, § 134 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka. Vecne argumentoval tým, že dňa 15. 10. 1971 Odbor výstavby MsNV v Seredi pod č. 5583/1971-Výst. v zmysle § 18 zákona č. 87/1958 Zb. o stavebnom poriadku a podľa § 45 vyhl. č. 144/1955 Ú.v. vyvlastňovacím rozhodnutím pre účely zabezpečenia stavebných pozemkov, vhodných pre pridelenie do osobného užívania za účelom výstavby rodinných domov, podľa smerného územného plánu mesta Sereď, vyvlastnil v prospech žiadateľa C. P. (manžela E. P. ako predávajúcej), ako spoluvlastníka parcely č. 36/1 a 36/2 k. ú. V. Čepeň a to nasledovne: podiel 1/56 parcely š. 36/1 dv. č. 909 o výmere 243 m² a podiel 1/56 parcely š. 36/2 dv. č. 909 o výmere 243 m² k. ú. V. Y., vedený v SG Galanta LV č. XXX, EN č. 171, 254, vlastnícky patriaci Q. O., bytom na neznámom mieste. Náhradu za vyvlastnený podiel, ktorá činila 714,- Kčs, p. C. P. zaplatil do pokladne MsNV v Seredi. V odôvodnení je uvedení, že šetrením sa nepodarilo zistiť pobyt Q. O.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8. 11. 1971. Účinky vydržania podľa ustanovenia § 135a OZ (v znení do 1. januára 1992) môžu nastať vzhľadom na ustanovenie § 507a ods. 3 OZ (zákon č. 131/1982 Zb.) najskôr od 1. apríla 1984. Toto ustanovenie umožňuje, aby do vydržacej doby uvedenej v ustanovení § 135a ods. 1 OZ bolo možné započítať aj dobu, po ktorú občan alebo jeho právny predchodca za podmienok ustanovených v § 135a ods. 1 a 2 OZ mal vec v nepretržitej oprávnenej držbe alebo nepretržite vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu pred účinnosťou novely Občianskeho zákonníka (zákon č. 131/1982 Zb.). Týmto ustanovením sa tiež sledovalo poskytnutie ochrany tomu, kto popiera vydržanie a je v právnom vzťahu k oprávnenému držiteľovi, aby od 1. apríla 1983 do 1. apríla 1984 mohol urobiť právne opatrenie na prerušenie plynutia vydržacej doby (R 50/1985). C. P. tak splnil podmienky vydržania k sporným parcelám v celom ich rozsahu ku dňu 1. 4. 1984. Z citovaného ustanovenia § 134 ods. 1 OZ v spojení s § 129 ods. 1 OZ vyplýva, že nevyhnutnou podmienkou daného spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva je predovšetkým existencia právneho dôvodu (titulu), z ktorého istý subjekt so zreteľom na všetky okolnosti môže objektívne vyvodzovať a byť v dobrej viere, že je vlastníkom určitej veci. Ďalšou nevyhnutnou podmienkou je, aby oprávnený subjekt toto právo po zákonom určenú dobu nerušene pre seba aj fakticky vykonával a bol počas celého plynutia tejto doby dobromyseľný v tom, že je oprávneným držiteľom. Z dokazovania

vyplývalo, že p. P. bol oprávneným - dobromyseľným držiteľom a nehnuteľnosti nerušene užíval on a jeho právni nástupcovia nerušenie do r. 2016. Žalobca nikdy predtým nevyzval p. P. či jeho právnych nástupcov na vydanie nehnuteľností. Čo sa týka dobromyseľnosti, súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo dňa 16. 3. 2016. Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istým svojim vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu (porovnaj aj R 14/2009). Otázkou dobrej viery takého nadobúdateľa vlastníckeho práva sa tak všeobecné súdy musia vždy riadne zaoberať pri jeho sponchybňovaní treťou osobou. Nevyhnutným predpokladom pre tento originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa, ktorú sú všeobecné súdy povinné dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Potom už zistenie, že osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu. Aj s ohľadom na dátum úmrtia Q. O. (XX. XX. XXXX) je nutné skonštatovať, že to na dobromyseľnosti a nerušenom užívaní nehnuteľností C. P. a neskôr jeho právnych nástupcov nič nemení. Potom v čase uzatvorenia Kúpnej zmluvy zo dňa 19. 9. 2014, ktorú uzatvorili žalovaní ako kupujúci a podieloví spoluvlastníci - Q. C., E. P. a M. W. ako predávajúci, predávajúci nemali povinnosť ponúknuť nehnuteľnosti na predaj žalobcovi z titulu zákonného predkupného práva, pretože žalobca nebol podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností. Z vykonaného dokazovania potom jednoznačne vyplýva, že C. P. nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v podiele 1/56 vydržaním najneskôr k 1. 4. 1984 (tento riadne a nerušene svoje vlastnícke právo vykonával od 8. 11. 1971 až do roku 2016), predtým vlastnícky patriaci Q. O., z čoho jednoznačne vyplýva, že žalobca nemohol nadobudnúť vlastníctvo k nehnuteľnostiam v podiele 1/56 k celku dedením. O nároku žalovaných na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Keďže žalovaní boli v konaní plne úspešní, súd im priznal právo na plnú náhradu účelne vynaložených trov konania proti neúspešnej strane - žalobcovi. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa prostredníctvom advokáta, navrhujúc, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel, uplatňujúc odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f) a h) C.s.p. Rozsudok súdu prvej inštancie je skutkovo a právne nesprávny, je svojvoľný a arbitrárny, odôvodnenie rozsudku nemá podklad v zistení skutkového stavu, odôvodnenie rozsudku je v rozpore so zákonom, bez právnej vety, nemá podklad v ustálenej judikatúre. Súd uvádza skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyplývali z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia súdu boli výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov. Zákonné ustanovenie § 220 CSP je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dôvody, na základe ktorých je založené. Argumenty žalobcu nielen že súd nevyhodnotil v zmysle C.s.p, ale ani ich vôbec nespomenul. Ak súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti a svojvoľnosti. Tak ako to vyplýva z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pričom súčasťou práva na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je aj právo účastníkov súdneho konania, aby sa súd vyrovnal s ich argumentmi a návrhmi. V danom prípade konštatovaním súdu, že žalobkyňa nemohla nadobudnúť vlastníctvo predtým vlastnícky patriaci Q. O. k nehnuteľnostiam v podiele 1/56 k celku dedením, nakoľko podľa názoru súdu neb. C. P. nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v podiele 1 /56 vydržaním najneskôr k 1.4. 1984, držby sa mal ujať na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia č. 5583/1971 právoplatné dňa 08.11.1971, a teda žalobca nebol oprávnený z predkupného práva, nakoľko v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebol podielový spoluvlastník došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ .

3. Súd vec nesprávne právne posúdil, nechal sa zviazať zmätočnou obranou svedkyne p. P. ako osoby povinnej z predkupného práva. Skutkové okolnosti tvrdené svedkyňou p. P., z ktorých ako právna nástupkyňa po jej neb. manž. C. P. odvodzuje svoje nároky na vlastnícke právo k spoluvlastníckemu

podielu po Q. O. aktuálne patriaci žalobkyne, a to, že predmetný podiel 1/56 na dotknutých nehnuteľnostiach jezastavaný jej rodinným domom a že tento podiel užívali s neb. manž. ako svoj vlastný, neboli v konaní preukázané, resp. neuniesla dôkazné bremeno. Obsah spisu neposkytuje žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad vo veci nároku neb. C. P., resp. jeho právnej nástupkyne svedkyne p. P. uplatnil právny inštitút vydržania. Súd splnenie podmienok vydržania spoluvlastníckeho dielu 1/56 po Q. O., aktuálne patriaci žalobkyne nebohým C. P. odvodil len na základe jednej zmätočnej písomnej a ústnej výpovede svedkyne P., ktorá sama sebe mala potvrdiť údajnú dobromyseľnosť a užívanie a ešte k tomu skúmať dobromyseľnosť mŕtvej osoby. Súd síce v odôvodnení cituje ustanovenia súvisiace s vydržaním, avšak neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom aplikujúc uvedené zákonné zásady na daný prípad. Hlavným účelom inštitútu vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. Z výsluchov svedkov a aj zo strany žalovaných riadne vyplynulo, že ako podielovú spoluvlastníčku riadne evidovali Q. O., s obsahom listu vlastníctva boli riadne oboznámení a zároveň podotkli, že dotknuté nehnuteľnosti dlhé roky užíva p. P., ktorému ponúkli ich spoluvlastnícke podiely / spolu 55/56 / na predaj, k dohode však neprišlo, následne ich odkúpili žalovaní. Najskôr pán P. iniciatívne doručil súdu svoje písomné svedectvo, o ktorom žalobkyňa nevedela, následne po zvážení sama žalobkyňa navrhla ako dôkaz písomné svedectvo pána P., ktoré následne predložila spolu s prílohami, pričom súd odmietol vykonať tento dôkaz, v ktorom je presne popísané, že neb. pán P. nemohol predmetné pozemky užívať (s prílohami sú tam geometrický plán, listy vlastníctva, fotografie). Odmietnutím vykonania dôkazu písomného svedectva pána P. spolu s priloženými prílohami súd svojím postupom žalobkyňu odňal možnosť konať pred súdom a porušil právo žalobkyne na spravodlivý súdny proces, taktiež súd neodôvodnil, prečo tento kľúčový dôkaz spolu s prílohami odmietol vykonať.

4. Súd prvej inštancie uveril tvrdeniam svedkyne p. P. a považoval ich za pravdivé bez ohľadu na to, že žalobkyňa predkladala súdu dôkazy, ktoré tvrdenia a nároky svedkyne P. vyvracajú. Súd však tieto dôkazy žalobkyne - písomne svedectvo p. P. podložené listinnými dôkazmi odmietol, aj napriek tomu, že bolo súdu vysvetlené, že týmto dôkazom sa objasní skutkový stav v potrebnom rozsahu a teda tvrdenia svedkyne p. P., ktorým súd priznáva vierohodnosť a pravdivosť, sa relevantnými úradnými aj súkromnými listinnými dôkazmi vyvrátia. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia. Dané písomné svedectvo sa skladá z písanej časti - stanovisko p. P. a prílohy. Tak ako aj zo stanoviska p. P., tak aj z príloh je nespochybniteľne preukázané, že dotknuté nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX nachádzajúcich sa v kat.úz. V. Y., obec A., okres W. a to: - parc.reg. "E" č. 36/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 131 m² parc. reg. "E" č. 36/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 133m² tvoria neoddeliteľný celok s podnikateľským areálom vo vlastníctve p. P.. Časť dotknutých parciel je aj zastavaná jeho prevádzkovou budovou súp. č. 1622/31, ktorú postavili Reštaurácie n.p. Galanta. Dotknuté nehnuteľnosti sú riadne oddelené od susednej nehnuteľnosti vo vlastníctve rodiny P. /LV č. XXX / plotom, ktorý ešte v 70- rokoch vybuodovala práve rodina P. V prílohe daného písomného svedectva sú doložené úradne listiny ako geometrické plány z rôznych rokov, vytyčovací protokol a taktiež aktuálna katastrálna mapa a fotodokumentácia, ktoré potvrdzujú, že dotknuté nehnuteľnosti užívala od roku 1970 organizácia Reštaurácie n.p. Galanta a od roku 1991 p. P. odkúpil predmetný areál s prevádzkovou budovou 1622/31, t.č. Potraviny. Pôvodní spoluvlastníci dotknutých parciel riadne nezakročili proti stavbe v dobe jej realizácie - mimochodom boli účastníkmi stavebného konania, zo strany pôvodných spoluvlastníkov nebol v užívaní nijako obmedzovaný ani p. P., až do nástupu žalovaných. Ako podporný dôkaz treba uviesť aj skutočnosť, že žalovaní aktuálne žalujú p. P. o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu užívania ich spoluvlastníckeho podielu 55/56 na dotknutých nehnuteľnostiach a žiadajú súd, aby mu súd uložil povinnosť zdržať sa užívania dotknutých parciel. Vzhľadom na túto skutočnosť u žalovaných možno konštatovať špekulatívny úmysel pri kúpe spoluvlastníckeho podielu 55/56 na dotknutých nehnuteľnostiach. Ako je zrejmé, žalovaným bolo od začiatku okrem iného zrejmé, že dotknuté pozemky sú zastavané budovou p. P. a že cez dotknuté pozemky prechádzajú inžinierske siete k jeho stavbe a taktiež legálny prístup k severnej časti budovy a teda vedeli, že dotknuté pozemky nebudú môcť v budúcnosti užívať ako bežný iný pozemok. Je zrejmé, že spoluvlastnícky podiel 55/56 na dotknutých parcelách kúpili iba z dôvodov majetkového prospechu, ktorý chcú získať od vlastníka stavby. Nemožno, aby právna nástupkyňa pána P. svedkyňa P. si sama sebe potvrdila údajné užívanie a údajnú dobromyseľnosť svojho právneho predchodcu. V prípade, ak by sa domáhala určenia vlastníckeho práva, musela by svoje tvrdenia preukázať.

5. Nakoľko platí zápis v katastri, pokiaľ sa nepreukáže opak, dôkazné bremeno bolo na žalovaných, aby preukázali vlastnícke právo akejkoľvek tretej osoby. Na konštatovanie, že niekto nadobudol vlastnícke právo vydržaním nepostačuje jedna svedecká výpoveď právnej nástupkyne pána P., ale vyžaduje sa vzhľadom na citovanú judikatúru rozsiahlejšie dokazovanie, pričom navyše svedecká výpoveď pani P. bola zmätočná, keďže raz uvádzala, že predmetné pozemky užíva p. P. a následne potom uvádzala, že predmetné pozemky sú pod jej stavbou. Dom vo vlastníctve rod. P. / LV č. XXX/ leží na parcele reg. C č. 210. Je teda nesporné, že neb. C. P. a následne jeho právni nástupcovia spoluvlastnícky podiel 1/56 vlastnícky patriaci žalobkve / dedenie po neb. Q. O. ku dňu smrti 1964 / neužívali a nikdy sa ani sami nepokladali za vlastníkov tohto dielu. Ako ďalší podporný argument svedčí list zo dňa 20.02.2007, ktorý písal neb. p. P. " Uvedený pozemok som riadne odkúpil v roku 1969 / mal tým na mysli 27/56 na dotknutých nehnuteľnostiach /, čo môžem preukázať aj kúpnu zmluvou pozemok mi bol v roku 1970 odobratý n.p. Reštaurácie - Sereď. Neskôr tento pozemok prevzal do nájmu podnikateľ M. P., ktorý je aj v súčasnosti jeho užívateľom..." V liste zo dňa 16.10.2014 svedkyňa p. P. uvádza: "združené pozemky pred Potravinami patria pánovi P. a pani O., list, ktorý napísala svedkyňa P. p. P., kde uvádza: "To že ste našiel dediča po O. môže zmeniť rozhodnutie o predaji parciel. Ja už parcely nevlastním. Ja osobne som Vám písala, že by Vám pomohlo, keby ste našiel dediča O., len ten má nárok na predkupné právo a zmeniť to. Ja som to zmeniť nemohla, lebo som parcely predala R. dobrovoľne...a dodám len jedno dedič O. má nárok na predkupné právo." Žalobkyňa je vedená na Mestskom úrade v Sereďi, správa daní ako daňovníčka za diel 1/56 ako právna nástupkyňa po daňovníčke Q. O.. Tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí, a že s ňou nakladal ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých sa dá usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celú vydržaciu dobu dôvodné (viď R 8/1991). Nakoľko svedkyňa p. P. odvodňuje nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v podiele 1/56 k celku / vlastnícky patriaci právny nástupcom - dedičom Q. O. už od roku 1964 /jej nebohým manželom p. P. na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia č. 5583/1971 zo dňa 15.10.1971, právoplatné dňa 08.11.1971, je zrejme, že dané vyvlastňovacie rozhodnutie môže mať väzbu aj na posúdenie splnenia zákonných predpokladov oprávnenej držby a dobromyseľnosti. Vyvlastňovacie rozhodnutie č. 5583/1971 zo dňa 15.10.1971, právoplatné dňa 08.11.1971 na základe ktorého sa mal neb. manžel svedkyne p. P. p. C. P. ujať držby je nulitným právnym aktom. Je nesporné, že dané vyvlastňovacie rozhodnutie, ako správny akt nemalo zákonné náležitosti, konanie sa v roku 1971 viedlo s účastníkom / Q. O. /, ktorá zomrela v roku 1964 a v čase vyvlastňovacieho konania už nemala právnu subjektivitu. Účastníkom konania naopak neboli jej právni nástupcovia, pričom ani skutočnosť doručenia tohto rozhodnutia nebola preukázaná. Je nepochybné, že pokiaľ príslušný orgán štátnej správy vykonávajúci vyvlastnenie, toto vyvlastnenie vykonal ako s vyvlastňovaným s niekým iným ako s vlastníkom a vlastnícke právo k veci, ktorá bola predmetom vyvlastnenia, patrilo subjektu, ktorý bol odlišný od vyvlastňovaného, nemohli nastať právne účinky, ktoré právna úprava s vyvlastnením spája. Vyvlastňovacie konanie nemohlo mať dopad na zmenu vlastníckeho režimu k nehnuteľnosti. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 107/2008, Na základe neúčinného vyvlastňovacieho konania a rozhodnutia nemohlo dôjsť k prechodu vlastníctva a to bez ohľadu na to, či takýto nadobúdateľ bol alebo nebol dobromyseľný." Ďalej neb. C. P. v roku 1969 uzatváral kúpnu zmluvu s bratmi Q. O. / C., B. a Y. /a nedá sa uveriť, že by sa ich neinformoval na ich sestru. C. P. nepochybné mal vedomosti, že Q. O. zomrela a teda orgán rozhodujúci o vyvlastnení mal povinnosť dať podnet na prejednanie dedičstva, resp. osloviť dedičov. Taktiež žalobkyňa predložila súdu Čestné vyhlásenie p. Q. O. zo Sládkovičova / dcéra B. O., neter Q. O. /, ktorá prehlásila, že ako rodina mali informácie o Q. O. a nikto sa u nich neinformoval. Teda aj z tohto dôvodu nemohol byť neb. C. P. dobromyseľný. Vzhľadom na všeobecne / aj v oblasti súkromného práva / uznávanú zásadu ignorantia iuris non excusat / neznalosť zákona neospravedľuje/, vyplýva zo samej podstaty práva, právny omyl vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v tej danej dobe, je neospravedliteľný. Neobstojí teda ani tvrdenie súdu, že neb. C. P. nemal právnické vzdelanie. Je teda nesporné, že neb. C. P. nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu 1/56 na dotknutých nehnuteľnostiach vydržaním najneskôr k 1.4. 1984.

6. Základnou otázkou, ktorú súd musel v tomto konaní vyriešiť bolo posúdenie, či bolo porušené predkupné právo právnych nástupcov po poručiťke Q. O.. Poukazujúc na judikát R 32/2011 v konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťkovi, ide o posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Navrhované určenie sa tu vzťahuje k okamihu smrti poručiťela a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. Odvolávajúci sa na právny názor Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 386/2012 zo dňa 27.08.2014 dedičstvo sa nadobúda ku dňu smrti poručiťela a teda týmto okamihom dňom 14.11.1964 (nie rozhodnutím o dedičstve). Je nesporné, že Q. O., zomr. XX.XX.XXXX, bola ku dňu

smrti spoluvlastníčkou 1/56 na dotknutých nehnuteľnostiach. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 386/2012v prípade predkupného práva v zmysle § 140 OZ smrťou spoluvlastníka prechádza jeho spoluvlastnícky podiel na dedičov, ktorí sa zo zákona stavajú nositeľmi predkupného práva, sa preto dedičia stavajú aj nositeľmi predkupného práva. Na uvedených záveroch nič nemení ani skutočnosť, že dedičia neboli zapísaní v Katastri nehnuteľností na LV ako spoluvlastníci nehnuteľnosti. Zápis do Katastra nehnuteľností sa totiž v takomto prípade uskutočňuje formou záznamu, ktorý má iba deklaratórnu povahu (nim nedochádza k vzniku, zmene alebo k zániku práva) ". Právnu argumentáciu povinných spoluvlastníkov, že o žiadnych dedičov nevedeli a nebolo komu ponúknuť predkupné právo, že sa vypytovali v rodine, či niekto nepozná jej dedičov, považuje odvolateľka za nesprávnu, nemajúcu oporu v zákone. Nenáležitá je aj argumentácia žalovaných v tom, že nebolo porušené predkupné právo, lebo nemali v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy vedomosť o spoluvlastníctve právnych nástupcov Q. O. k nehnuteľnostiam, keď nesprávne vedomosť o (ne) existencii ich spoluvlastníctva spájali žalovaní len s neúplným údajom nachádzajúcim sa v príslušnom liste vlastníctva v Katastri nehnuteľností. Poukazujúc na rozhodnutie Krajského súdu Nitra sp.zn. 8 Co 22/2012 potvrdené Najvyšším súdom SR sp.zn. 6 Cdo 386 /2012 skutočnosť, či v čase uzavretia kúpnych zmlúv (ne) boli v Katastri nehnuteľností na L,X. zapísaní všetci podieloví spoluvlastníci, resp. či žalovaný 1/ mal vedomosť o ďalších spoluvlastníkoch považoval vzhľadom na zásadu, podľa ktorej dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa, za právne irelevantnú. Niet pochybností o tom, že povinní spoluvlastníci ako aj sami žalovaní mali pred uzatvorením kúpnej zmluvy vedomosť o výške podielov, ktoré vlastnili, resp. ktoré kupovali. To znamená, že povinní spoluvlastníci vedeli, že spolu nevlastnia celú nehnuteľnosť, ale len 55/56 v pomere k celku a teda, že existuje ďalší spoluvlastník v podiele 1/56 k celku.

7. Poručiťka Q. O. bola riadne uvedená na LV č. XXX. Keďže právny úkon, ktorým spoluvlastník vykonáva prevod svojho podielu na inú osobu, má závažne právne následky (mení sa osoba spoluvlastníka), nepostačuje, aby povinní spoluvlastníci svoju (ne) vedomosť o právnych nástupcoch po Q. O. zdôvodňovali len poukazom na údaj uvedený v Katastri nehnuteľností, ktorý je neúplný. Mohol a mal okruh dedičov zisťovať aj iným, jemu dostupným spôsobom, nemôže sa bez ďalšieho odvolávať len na neúplný údaj v Katastri nehnuteľností a z neho vyvodzovať nemožnosť splnenia si svojej ponukovej povinnosti. Pred uzavretím právneho úkonu mali povinní spoluvlastníci ako aj žalovaní bezpochyby možnosť zistiť adresu Q. O., kto je právny nástupcom ďalšieho spoluvlastníka Q. O., napr. z pozemkovo knižnej vložky č. XXX, ktorá sa odvoláva na spis nachádzajúci sa na Okresnom súde Galanta a následne dopytom na Okresnom súde Galanta . Napokon mali možnosť zistiť bližšie informácie o neb. Q. O., resp. o jej právnych nástupcoch aj z rodinných kruhov O., nakoľko v obci Sládkovičovo žije neter neb. Q. O. pani Q. O. / dcéra neb. B. O. - brat neb. Q. O. / . Čestné vyhlásenie p. Q. O., o tom, že sa u nich neinformovali na neb. Q. O. a že ako rodina mali bližšie informácie o neb. Q. O., žalobca doložil do spisu. Týmto sú zároveň vyvrátené tvrdenia povinných spoluvlastníkov a aj žalovaných, že aj napriek snahe, sa im žiadne informácie o Q. O., resp. jej právneho nástupcu nepodarilo nájsť. Túto skutočnosť a aj dôkaz žalobcu však súd v odôvodnení neuviedol. Súd v tejto veci potvrdil, že niet pochyb, že zákonné predkupné právo nebolo realizované. Odvolateľka poukázala na nároky vyplývajúce z porušenia zákonného predkupného práva podielového spoluvlastníka, Občiansky zákonník v § 603 ods. 3 stanovuje pri porušení predkupného práva primárne (všeobecné) pravidlo, ktorým je oprávnenému (v danom prípade žalobkyňa) daná možnosť domáhať sa od nadobúdateľa (v danom prípade žalovaní) ponúknutia veci na kúpu. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 25 Co/579/2014, podľa ktorého pokiaľ sa oprávnený v zmysle § 603 ods. 3 OZ bude domáhať toho, aby mu vec bola ponúknutá na kúpu, na základe výzvy oprávneného spoluvlastníka, ktorého predkupné právo bolo porušené, vzniká nadobúdateľovi povinnosť ponúknuť mu vec na kúpu za podmienok, za ktorých mu bola vec pôvodne ponúknutá - teda i za tú istú kúpnu cenu povinnou osobou (§ 605 a § 606 Občianskeho zákonníka). Ak nadobúdateľ túto povinnosť nesplní, môže sa oprávnený domáhať na súde, aby prejav jeho vôle v tomto smere bol nahradený súdnym rozhodnutím vydaným podľa § 161 ods. 3 O.s.p. Žalovaní boli listom zo dňa 05.04.2016 vyzvaní žalobkyňou k ponúknutiu veci /spoluvlastníckeho podielu 55/56 k celku na dotknutých nehnuteľnostiach LV č. XXX / na kúpu, teda na mimosúdne vyriešenie veci. Žalovaní na výzvu reagovali cestou ich právneho zástupcu listom zo dňa 19.04.2016 negatívne. Je potrebné zdôrazniť, že p. P. a ani jej právny predchodca jej neb. Manžel C. P. sa nijakým spôsobom nepodielali na zmene zápisov ich vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností a určenia svojho vlastníckeho práva, dokonca predmetný diel 1/56 nebol ani prejednávaný v dedičskom konaní po neb. C. P. sp.zn. 23D/119/2009 Dnot 208/2009, a teda aj jeho nároku sa začala p. P. domáhať až teraz.V danej veci je treba považovať žalobkyňu za osobu, ktorá bola dotknutá vo svojich právach a ktorej prináleží právo ochrany vyplývajúce z ustanovenia § 140 OZ. Žalobkyňa ako existujúci vlastník a ako

nositeľ silnejšieho práva nemôže byť svojho vlastníckeho práva zbavená. Právni nástupcovia neb. C. P. sa priamo určenia vlastníckeho práva k podielu 1/56 dotknutých nehnuteľností súdnou cestou domáhať ani nemôžu, nakoľko by sa tým obchádzalo prejednanie dedičstva po Q. O. a taktiež by sa preskočilo dedičské konanie po neb. C. P.. V tejto súvislosti poukazujem na rozhodnutie Európskeho súdu, ktorý viackrát uviedol že: „v demokratickej spoločnosti, ktorá sa hlási k princípom právneho štátu, žiadne rozhodnutie, ktoré je svojvoľné, nemožno nikdy považovať za zákonné.“ Tento princíp je nevyhnutné uplatňovať aj v danom prípade, nakoľko nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, nakoľko zásah do vlastníckeho práva musí okrem iného spĺňať požiadavku právnej istoty a zákonnosti. Je neprípustné, aby práva neb. C. P., resp. jeho právnych nástupcov, ktorých splnenie podmienok vydržania / ako dobromyseľnosť, užívanie vecí a nepretržitosť vydržacej doby / bolo vyvrátené, boli povýšené nad ochranu skutočne existujúceho vlastníctva a tým odobrať existujúcemu vlastníkovi, ústavou garantované právo domáhať sa ochrany svojho vlastníctva.

8. Žalovaní 1 až 3 odvolací návrh nepodali, v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyň navrhli napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať im náhradu trov odvolacieho konania. Poukázali na to, že V rozhodujúcom čase, tj. v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy (19.09.2014) žalobkyňa nebola podielovou spoluvlastníčkou, teda nebola oprávnená z predkupného práva. Práva nemôžu fungovať späťne - retroaktivita. V tom čase bola podielovou spoluvlastníčkou zapísanou na LV č. XXX pani Q. O. bez uvedenia bližšej adresy, ktorá bola oprávnená z predkupného práva. Žalobkyňa teda nie je osoba, ktorá by sa mohla dovoliavať nahradenia prejavu vôle z dôvodu porušenia predkupného práva. Napriek tomu, že v tom čase aktívne pátrali po Q. O., nepodarilo sa zistiť jej bližšiu adresu, nepodarilo sa nájsť ani osobu, ktorá by mohla byť jej právnym nástupcom, a tak neexistovala osoba, voči ktorej by bolo možné reálne uplatniť zákonné predkupne právo. Chceli postupovať zákonne, tak aby boli splnené všetky predpoklady na riadne odkúpenie nehnuteľnosti. Informácie hľadali na : Msú Sereď - matrika , Farský úrad Sereď, Správa cintorína Sereď, SG - katastrálny odbor Galanta, Msú Sládkovičovo - matrika. Q. O. zomrela v roku 1964, ale od tej doby až do roku 2016 sa k dedičstvu po pozostalej neprihlásil žiadny dedič. Žalovaní predložili súdu rozhodujúce dôkazy, a to vyvlastňovacie rozhodnutie z roku 1971, ktorým pán C. P. nadobudol predmetnú 1/56 spoluvlastníckeho podielu z parciel 36/1 a 36/2 k. ú. V. Y. do svojho vlastníctva. Pán C. P. na základe právoplatného vyvlastňovacieho rozhodnutia za vyvlastnený podiel zaplatil finančnú náhradu vo výške 714 Kčs do súdneho depozitu a považoval vec za uzavretú a vysporiadanú aj na katastrálnom úrade. Od právoplatnosti vyvlastňovacieho rozhodnutia manželia P. nerušene užívali nehnuteľnosť ako svoju vlastnú, pričom ich nikdy nikto nekontaktoval a nenárokoval si vlastnícke práva. Je potrebné chrániť dobromyseľnosť pána C. P. pri nadobúdaní a užívaní vyvlastneného podielu. Po dobu troch rokov bolo vyvlastňovacie rozhodnutie vyvesené na tabuli k verejnému nahliadnutiu. V tom čase žili zákonní dediči po Q. O., dcéra poručiťky, Q. C., rozvedená a bezdeťná, dedičstvo odmietla a syn poručiťky, Z. O., ktorý v pôvodnom dedičskom konaní nadobudol dedičstvo po poručiťke. V pôvodnom dedičskom konaní (bolo vedené v Prahe) po poručiťke Q. O. nebolo zahrnuté dedičstvo 1/56 z parciel 36/1 a 36/2 k. ú. V. Y.. Je teda zrejmé, že Z. nikdy neprejavoval záujem o tento majetok. V skutočnosti toto dedičstvo predstavuje 4,7 m² betónovej plochy slúžiacej výlučne na parkovanie. Znovuobjavený majetok poručiťky predstavuje finančnú hodnotu majetku 1,88 EUR. Syn poručiťky, Z. O., nikdy toto vyvlastňovacie rozhodnutie nenapadol, teda sa necítil byť ukrivdený. Mal na to dostatočne dlhý čas, zomrel 21 rokov po vydaní vyvlastňovacieho rozhodnutia (v roku 1992).

9. V roku 2014 žalovaní nehnuteľnosť nadobudli do svojho vlastníctva a riadne vyplatili. Kúpna zmluva bola uzatvorená formou notárskej zápisnice pod číslom N429/2014 zo dňa 19.09.2014. V roku 2016, teda 52 rokov po smrti svojej právnej predchodkyne, sa nečakane prihlásila o svoje dedičstvo žalobkyňa, ktorá sa nikdy predtým o svoje dedičstvo nezaujímalá. Žalobkyňa sa pri vybavovaní Osvedčenia o dedičstve, ktoré vykonal JUDr. Michal Irsák, dala zastupovať pánom M. P.. Žalobkyňa bola písomne informovaná o existencii vyvlastňovacieho rozhodnutia manželkou C. P. (list pani P. je súčasťou súdneho spisu). Žalobkyňa úmyselne zamlčala túto skutočnosť pred notárom. Notár JUDr. Michal Irsák potvrdil, že nemal žiadne vedomosti o vyvlastňovacom rozhodnutí a nevedel, že vyvlastňovacie rozhodnutie bolo vydané Okresným úradom v Galante z dôvodu výstavby rodinného domu C. P., a že predmetná parcela je zastavaná rodinným domom. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že pri uplatnení si nároku žalobkyne na dedičstvo po zosnulej Q. O. došlo k pochybeniu. Tento právny úkon prebehol v rozpore so zákonom, preto predmetné Osvedčenie o dedičstve považujú žalovaní za nulitný právny úkon. „Nikto nemôže previesť na inú osobu viac práv ako má on sám.“ „Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva.“ Podľa žalovaných do tohto prípadu vmanévroval žalobkyňu

pán M. P., ktorý už v roku 2014 podal žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy sp. zn. 15C/374/2014. Keďže sa parcely nedajú využívať ako úrodná pôda alebo oddychové miesto ale len ako parkovacie miesto, je zrejmé, že žalobkyňa ich nechce kúpiť pre svoju vlastnú potrebu, ale má špekulatívny záujem ich kúpiť a následne odpredať so ziskom pánovi M. P.. Jedná sa tu teda o záujmy pána P. a nie žalobkyne. Pán M. P. sporné parcely 36/1 a 36/2 k.ú. V. Y. užíva od roku 1991 až do dnešného dňa bez akéhokoľvek právneho titulu a bezdôvodne sa tak obohacuje. Robí tak aj napriek tomu, že v súčasnosti sú vlastníkami sporných parciel žalovaní, o veľkosti podielu 55/56 v pomere k celku. Pán P. v minulosti nemal záujem o ich kúpu, to že má záujem dnes nie je dôvodom aby súd nahradil prejav vôle. S poukazom na uvedené považujú podaný návrh v celom rozsahu za nedôvodný, neoprávnený a zavádzajúci. Žalobkyňa na podanie predmetného návrhu nie je aktívne vecne legitimovaná, nie je ohrozený naliehavý právny záujem žalobkyne. Za skutočného vlastníka sporných nehnuteľností žalovaní považujú pána C. P. na základe právoplatného vyvlastňovacieho rozhodnutia z roku 1971. Pán C. P. splnil podmienky vydržania k sporným parcelám v celom ich rozsahu najneskôr ku dňu 01.04.1984, z čoho jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa nemohla nadobudnúť vlastníctvo k nehnuteľnostiam v podiele 1/56 v pomere k celku dedením. Následne predávajúci nemali povinnosť ponúknuť nehnuteľnosť na predaj žalobkyňi z titulu zákonného predkupného práva, pretože žalobkyňa nebola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností. Navrhujú, aby súd pri rozhodovaní bral do úvahy hore uvedené skutočnosti a prihliadal na veľkosť spoluvlastníckych podielov (žalovaní vlastníci 55/56 v pomere k celku) a tiež prihliadal na účelné využitie sporných nehnuteľností.

10. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné a napadnuté rozhodnutie je potrebné ako vecne nesprávne zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Predmetom konania je žalobkyňou uplatnený nárok na nahradenie prejavu vôle z dôvodu porušenia jej predkupného práva, keď je podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX v k.ú. V. Y. s podielom 1/56, pričom zvyšní podieloví spoluvlastníci pri predaji svojich podielov vo výške 55/56 žalovaným nerešpektovali jej predkupné právo.

13. Súd prvej inštancie sa dopustil zásadného právneho pochybenia, keď v rámci skúmania aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne dospel k záveru, že žalobkyňa nie je vlastníčkou podielu 1/56 na predmetných nehnuteľnostiach, nakoľko vlastnícke právo k nim nadobudol vydržaním C. P. najneskôr k 01.04.1984. Predmetom sporu bol uplatnený nárok na nahradenie prejavu vôle z dôvodu porušenia predkupného práva, ktorého sa môže domáhať dotknutý spoluvlastník. Súd je v takomto konaní povinný zisťovať aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu, t.j. či je spoluvlastníkom a následne, či došlo k porušeniu jeho zákonného predkupného práva. Pri otázke preukázovania vlastníckeho práva súd vychádza z jeho zápisu v katastri nehnuteľností, ktorým je súd viazaný. Hodnovernosť tohto zápisu platí, pokiaľ nie je preukázaný opak, a to najmä v spore o určenie vlastníckeho práva, v ktorom sa v prípade spornosti vlastníckeho práva určí, kto je vlastníkom spornej nehnuteľnosti a na základe takéhoto určenia možno dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností.

14. V prejednávanej spore nešlo o spornosť vlastníckeho práva žalobkyne, hoci žalovaní v rámci svojej procesnej obrany poukázali na to, že spoluvlastnícky podiel 1/56 žalobkyňi nepatrí, nakoľko patrí neb. C. P. (manželovi bývalej spoluvlastníčky, od ktorej žalovaní nadobudli svoj spoluvlastnícky podiel). Súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď začal riešiť spornosť vlastníckeho práva k tomuto spoluvlastníckemu podielu, bez toho, že by sa dotknutý spoluvlastník (v danom prípade právni nástupcovia po neb. C. P.) domáhal ochrany svojho vlastníckeho práva. O. nástupkyňa po neb. C. P., jeho manželka E. P. bola vypočutá len ako svedkyňa, súd na základe jej výpovede a na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia z roku 1971 dospel k záveru, že vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti (podiel 1/56) nadobudol vydržaním C. P. najneskôr k 01.04.1984. Takýto záver súdu nemôže mať žiaden dopad na zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, keď podkladom pre zmenu zápisu

v katastri nehnuteľností nie je taký rozsudok, v ktorom sa otázka vlastníckeho práva posudzovala len ako predbežná otázka. Takýto záver súdu zároveň znamená popretie vlastníckeho práva žalobkyne, bez toho, že by dotknutý vlastník sporoval jej vlastnícke právo. Aby súd mohol dospieť k záveru, že vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti (podiel 1/56) nadobudol vydržaním C. P., bolo by to možné len v spore, ktorého predmetom bude určenie vlastníckeho práva a ktorého sporovou stranou na strane žalobcu bude ten, kto popiera vlastníckeho právo aktuálne zapísanej vlastníčky J. A., preukazujúc, že vlastnícke právo svedčí jemu, resp. jeho právnenému predchodcovi. Súd prvej inštancie tak dospel k vecne nesprávnemu záveru, že žalobkyňa nie je podielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti, keďže táto otázka vôbec nebola predmetom sporu.

15. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie žalobu zamietol pre nesprávny právny názor o neexistencii vlastníckeho práva žalobkyne, je potrebné takýto postup súdu považovať za odmietnutie spravodlivosti, čo je v rozpore s čl. 46 ods.1 Ústavy SR, so základnými princípmi CSP a tiež s článkom 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách. Poukazujúc pritom per analogiam na nález Ústavného súdu SR sp.zn. II ÚS 137/08, podľa ktorého nesprávne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu v zmysle, že tento nie je daný, znamená vo svojich dôsledkoch odopretie súdnej ochrany a teda popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu, čo vyplýva zo skutočnosti, že súd rozhodne o žalobe bez skúmania jej podstaty (analogicky v prejednávanej spore súd rozhodol o zamietnutí žaloby z porušenia predkupného práva bez toho, aby sa zaoberal porušením predkupného práva).

16. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zavinil svojím procesným postupom, spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmätočné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

17. Súd prvej inštancie svojím postupom flagrantne porušil základné zásady spravodlivého súdneho procesu, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia ani len neuviedol, nieto ešte aj vyhodnotil, rozsiahlu skutkovú a právnu argumentáciu žalobkyne, ktorá vo vzťahu k predmetu sporu bola relevantná. Súd prvej inštancie nijako neodôvodnil, prečo zamietol návrh žalobkyne na doplnenie dokazovania písomným svedectvom M. P. a priloženými listinnými dôkazmi, ktoré sa týkali sporných nehnuteľností a s ohľadom najmä na to, že sa jedná o parcely registra „E“, mohli zásadne prispieť k posúdeniu skutočnej polohy týchto parciel. O to viac, ak súd prvej inštancie vyhodnocoval užívanie týchto nehnuteľností, pričom už len zo samotného vyjadrenia žalovaných a svedkyne E. P. vyplývala zmätočnosť a rozporupnosť, keď na jednej strane tvrdili, že sporné parcely sa nachádzajú pod rodinným domom E. P., na druhej strane tvrdili, že sporné parcely užíva M. P.. Súd prvej inštancie tieto skutkové rozpory nijako nevyhodnotil.

18. Povinnosťou súdu je vždy sa vyrovnáť s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie. Ak sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiada relevantným spôsobom so zásadnou námietkou sporovej strany, treba absenciu argumentácie všeobecného súdu považovať za prejav arbitrárnosti a porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 410/2006).

19. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

20. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a

rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

21. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil napadnutý rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Závery v ňom obsiahnuté sú nedostatočné, v odôvodnení rozsudku nie sú uvedené komplexne skutkové zistenia v spojitosti s čiastkovými zisteniami, ktoré by mali mať logickú nadväznosť, aby v súhrne umožnili vytvoriť záver o celkovom skutkovom stave. Súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania, zložitost' zisťovania skutkového stavu, návrhy strán na doplnenie dokazovania, čo v odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje. Preskúmaný rozsudok tak nenaplnuje požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje ani presvedčivé hodnotenie dôkazov, keďže v ňom nie je nepochybným spôsobom uvedené, ktoré z rozhodných skutkových okolností boli preukázané a ktoré nie. Z celkového kontextu odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva absencia presvedčivého a výstižného vysvetlenia dôvodov zamietnutia žaloby, keď súd prvej inštancie vychádzal len z argumentácie žalovaných. Súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal podrobnou argumentáciou žalobkyne, z ktorej vyplynulo relevantné vyvrátenie splnenia podmienok vydržania v prospech neb. C. P. a preukázanie porušenia predkupného práva žalobkyne. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie len na vecne nesprávnom a nedostatočne odôvodnenom závere o neexistencii vlastníckeho práva žalobkyne, pričom sa absolútne v preskúmanom rozsudku nezaoberal princípom všeobecnej spravodlivosti pri strete dotknutých práv žalobkyne a žalovaných. Takýmto postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené stranám, aby uskutočňovali procesné práva a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a nemožno tento nedostatok napraviť v odvolacom konaní.

22. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. V odôvodnení súd odcituje právnu normu a v ďalšej časti odôvodnenia vysvetlí, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve tejto normy. Táto náležitosť odôvodnenia rozsudku tiež absentuje, keďže súd prvej inštancie v preskúmanom rozsudku sa dostatočne nevyjadril k interpretácii právnych noriem aplikovaných na daný prípad. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, keď odôvodnenie jeho rozsudku obsahuje zoznam čiastkových skutkových zistení, a to bez vytvorenia záveru o celkovom skutkovom stave (ktorý má vo svojom súhrne predstavovať skutkovú situáciu predvídanú hypotézou právnej normy) a odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu potom nemôže byť vôbec predmetom akejkoľvek diskusie fakt, že vadou zmätočnosti je postihnutý napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý neobsahuje zdôvodnenie vzájomnej koherencie skutkových zistení a právnych záverov súdu prvej inštancie, jeho odôvodnenie nie je konzistentné a pochopiteľné, jasne a zrozumiteľne nedáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky a pri jeho vydaní neboli zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

24. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípů

dvojinštančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (por. rozhodnutie NS SR sp.zn. 7 Cdo 157/2011).

25. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vrátane závislého výroku o náhrade trov konania s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu v zmysle ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť ďalších relevantných právnych otázok, okrem tej základnej o neexistencii vlastníckeho práva žalobkyne, ani prípadné ďalšie vady prvoinštančného konania, pretože bolo nutné tento rozsudok zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

27. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok, vyhodnotiť dôvodnosť či nedôvodnosť žalobkyňou požadovaného nahradenia prejavu vôle, s ohľadom na všetky okolnosti prípadu. Súd je pritom povinný vychádzať zo zápisu vlastníckeho práva žalobkyne, pokiaľ nebude relevantným spôsobom preukázaný opak. V otázke porušenia predkupného práva je potrebné zohľadniť závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 386/2012, v prípade odklonu od týchto záverov je nevyhnutné takéto odklon podrobne odôvodniť. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné potom vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa i protistrany, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

28. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, príp. prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva sporovej strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán sporu.

29. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

30. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.